

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
робочої групи
від 12 червня 2025 року № 3/4

ДОВІДКА
про результати публічного громадського обговорення проєкту професійного стандарту
«Бухгалтер»

м. Київ

12 червня 2025 року

Державною установою «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» відповідно до Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373, завершено проведення публічного громадського обговорення проєкту професійного стандарту «Бухгалтер».

Позиція проєкту професійного стандарту	Пропозиція		Враховано/ не враховано/знято в процесі обговорення	Обґрунтування причин неврахування
	Текст з поясненням	Назва суб'єкта подання		
<i>II. Загальні відомості про професійний стандарт.</i>	Відсутність окремого розділу про етичні принципи бухгалтера. В європейських стандартах (IFAC, IESBA) етика займає окреме місце. Варто додати розділ або посилання на Кодекс етики бухгалтера (наприклад, етика щодо конфіденційності, незалежності, професійної компетентності).	Негробов І. М.	Враховано частково	Розділ II. Загальні відомості про професійний стандарт має чітко визначену структуру відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення професійних стандартів і не передбачає розкриття всіх трудових функцій, оскільки для цього призначений розділ V. Відповідно, у тексті професійного стандарту «Бухгалтер» передбачена окрема трудова функція «К. Дотримання етичних принципів професійного бухгалтера», до якої включена компетентність «К1.

				<p>Здатність оцінювати дотримання етичних вимог професійного бухгалтера під час виконання власних обов'язків», яка у свою чергу передбачає знання:</p> <p>«К1.31. Сутність професійної етики та етичних вимог, основоположні принципи етики професійних бухгалтера</p> <p>К1.32. Склад можливих загроз дотриманню основоположних принципів етики і перелік обставин, за яких вони можуть виникнути під час виконання службових обов'язків професійного бухгалтера</p> <p>К1.33. Наслідки неетичної поведінки для професійного бухгалтера, суб'єкта господарювання, професії і громадськості.»</p> <p>Таким чином в тексті професійного стандарту передбачений окремий розділ щодо компетентностей відносно етичних принципів бухгалтера.</p>
<p>II. Загальні відомості про професійний стандарт.</p> <p>5. Назви типових посад (за потреби).</p>	<p>Звертаємо увагу на запропоновані у проєктах профстандартів назви типових посад.</p> <p>Зокрема, у проєкті профстандарту “Головний бухгалтер підприємства, що становить суспільний інтерес” передбачені такі назви типових посад: “Головний бухгалтер”, “Начальник (керівник) бухгалтерської служби – головний бухгалтер”; “Начальник (керівник) управління (департаменту)</p>	<p>Міністерство економіки України</p>	<p>Враховано частково</p>	<p>Абзац другий-п'ятий пункту 5 розділу II викладено у такій редакції:</p> <p>Обліковець;</p> <p>Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних;</p> <p>Касир;</p> <p>Старший (головний) касир;</p> <p>Касир-експерт;</p> <p>Спеціаліст (фахівець) бухгалтерської служби;</p>

	<p>бухгалтерського обліку – головний бухгалтер”; “Менеджер з бухгалтерського обліку”; “Заступник директора (виконавчого директора) – головний бухгалтер”; “Фінансовий директор – головний бухгалтер”.</p> <p>Типовими посадами у проєкті профстандарту “Бухгалтер дипломований” визначені: “Бухгалтер”, “Бухгалтер-експерт”, “Бухгалтер-ревізор”, “Бухгалтер- консультант”, “Бухгалтер-методолог”, “Спеціаліст (фахівець) бухгалтер”, “Провідний бухгалтер”, “Спеціаліст (фахівець) із ведення бухгалтерського обліку”, “Начальник (завідувач) відділу (сектору) у складі бухгалтерської служби”, “Заступник начальника (керівника) бухгалтерської служби”, “Заступник начальника (керівника) управління (департаменту) бухгалтерського обліку”, “Заступник головного бухгалтера”.</p> <p>У пункті 5 проєкту профстандарту “Бухгалтер” зазначені назви типових посад: “Обліковець”, “Касир”, “Старший (головний) касир”, “Спеціаліст (фахівець) бухгалтерської служби”, “Асистент (помічник) бухгалтера”.</p> <p>Варто зазначити, що кожна назва посади має визначатися відповідно до Класифікатора професій з урахуванням виду економічної діяльності підприємства, організації, установи або структурного підрозділу та переліку видів робіт, з яких складаються трудові функції, що виконуються, за</p>			<p>Асистент (помічник) бухгалтера; Асистент бухгалтера-експерта.</p>
--	--	--	--	--

<p>відповідною посадою (професією). Назви посад можуть бути розширені за потребою користувача відповідно до приміток 1 чи 2 Додатка В Класифікатора професій для внутрішнього використання. Відповідно до пункту 2.14 Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженої спільним наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.1993 № 58, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17.08.1993 за № 110, записи про найменування роботи, професії або посади, на яку прийнятий працівник, виконуються для робітників та службовців відповідно до найменування професій і посад, зазначених у Класифікаторі професій. Усі професійні назви робіт (посад, професій), які містяться в Класифікаторі професій, систематизовані за кодами та згруповані в професійні групи залежно від характеру та складності виконуваних робіт, кваліфікації (рівня освіти, спеціалізації) та відповідальності. Подвійні назви посад, передбачені у Класифікаторі професій або утворені самостійно відповідним підприємством (установою, організацією), зазвичай поєднують у своїй назві дві роботи за умови їхньої подібності, суміжності та приналежності до одного розділу Класифікатора професій.</p>			
--	--	--	--

При застосуванні подвійної назви посади керівника структурного підрозділу через первинну складову назви визначається рівень та функції управління у структурі відповідної установи, а через другу – профільні (деталізовані) та спеціалізовані функції, пов’язані з діяльністю структурного підрозділу. Водночас утворення розширених назв професій через дефіс або з наведенням уточнень у дужках, крім передбачених у Класифікаторі професій, не допускається. Саме тому буде помилкою об’єднання двох таких назв професій “Головний бухгалтер” та “Директор фінансовий”, або “Бухгалтер” і “Консультант” у назви: “Фінансовий директор – головний бухгалтер” та “Бухгалтер-консультант”. Адже Класифікатором професій передбачено окремі професійні назви робіт: “Головний бухгалтер” з кодом 1231 та “Директор фінансовий” з кодом 1231; “Бухгалтер (з дипломом магістра)” з кодом 2411.2, “Бухгалтер” з кодом 3433 та “Консультант” з кодом 2419.2. Помилкою буде також утворення посади “Бухгалтер-методолог”. У разі необхідності назва професії “Бухгалтер” може бути розширена із застосуванням примітки 2 Додатка В. Наприклад, “Бухгалтер із забезпечення методології обліку”, “Бухгалтер відділу з питань методології бухгалтерського обліку”, “Бухгалтер відділу консультацій

з питань бухгалтерського обліку”.

Професійні назви “Бухгалтер-експерт”, “Бухгалтер-ревізор”, “Обліковець”, “Касир”, “Головний касир” – це окремі назви професій/посад, які містяться у різних розділах Класифікатора професій, відмінні від професій “Бухгалтер (з дипломом магістра)” чи “Бухгалтер” за кваліфікаційними вимогами, функціями та відповідальністю.

У разі потреби професійний стандарт може розроблятися на групу професій: “Бухгалтер (з дипломом магістра)”, “Бухгалтер-експерт”, “Бухгалтер-ревізор”, “Спеціаліст-бухгалтер”.

Запропоновані у проєкті професійного стандарту “Бухгалтер дипломований” назви посад “Начальник (завідувач) відділу (сектору) у складі бухгалтерської служби”, “Заступник начальника (керівника) бухгалтерської служби”, “Заступник начальника (керівника) управління (департаменту) бухгалтерського обліку”, “Заступник головного бухгалтера” є похідними назвами, утвореними з урахуванням приміток 1 та 2 Додатка В Класифікатора професій від базових назв посад “Начальник відділу”, “Начальник служби”, “Начальник управління”, “Головний бухгалтер”.

За змістом виконуваних робіт вони відносяться до професій, які пов’язані зі здійсненням функцій управління та керівництва. Тобто належать до розділу “Законодавці, вищі державні службовці,

керівники, менеджери (управителі)”
Класифікатора професій та передбачають такі ж кваліфікаційні вимоги, трудові функції та компетентності, які вимагаються до базових професій. Отже, помилкою є включення цих посад у проєкт профстандарту “Дипломований бухгалтер”.

Професія “Бухгалтер” відноситься до розділу “Фахівці” з кодом 3433. Водночас професія “Обліковець” з кодом 4190 та професія “Касир (на підприємстві, в установі, організації)” з кодом 4211 відносяться до розділу “Технічні службовці”. Ці професії мають інші кваліфікаційні вимоги, відповідальність ніж ті, які вимагаються за професією “Бухгалтер”.

Професія/посада “Старший касир” може бути утворена шляхом застосування примітки 1 Додатка В Класифікатора професій від базової назви “Касир”.

Проте професійна назва роботи “Головний касир” є окремою професією, внесеною у Класифікатор професій з кодом 1231 та відноситься до професій, пов’язаних із здійсненням функцій управління та керівництва.

Зауважимо, що у Класифікаторі професій відсутня професійна назва “Асистент (помічник) бухгалтера”.

Натомість внесена професія “Асистент бухгалтера-експерта” з кодом 3433. Уточнення “помічник” здебільшого може застосовуватись до професій, які

	<p>включені у розділ “Професіонали”, проте не застосовується до професій, включених у розділ “Фахівці”.</p> <p>Стосовно назви “Спеціаліст (фахівець) бухгалтерської служби”. У Класифікаторі професій міститься назва посади “Спеціаліст-бухгалтер” з кодом 2419.3, яка належать до розділу “Професіонали” Класифікатора професій. Також у Класифікатор професій включені посади “Бухгалтер (з дипломом магістра)” (розділ “Професіонали”) та “Бухгалтер” (розділ “Фахівці”). Тому назва посади “Фахівець” (код 3439, розділ “Фахівці”) не може бути розширена відповідно до примітки 2 Додатка В у запропонований в проєкті профстандарту спосіб.</p> <p>Отже, типові назви посад мають бути зазначені відповідно до Класифікатора професій з урахуванням назв професій, на які розробляються проєкти професійних стандартів.</p>			
<p>III «Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток»</p> <p>I. «Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб’єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій)»</p> <p>Суб’єкти освітньої діяльності</p>	<p><i>Пропозиція.</i></p> <p>Пропонується уточнити редакцію розділу III шляхом додавання слів «Кваліфікаційні центри», оформивши відповідну інформацію в форматі таблиці з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення професійних стандартів</p>	<p>Інститут обліку і фінансів НААН</p>	<p>Враховано</p>	<p>-</p>

<p>III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток. 2. Професійний розвиток (без присвоєння наступної професійної кваліфікації).</p>	<p>Не зазначено приклади професійного розвитку. Наприклад: сертифікати CAP/CIPA, ACCA, участь у семінарах, безперервне навчання (CPD). Це важливо для підтвердження підтримки кваліфікації.</p>	Негробов І. М.	Враховано частково	<p>Додано розшифрування в пункти: Л2.34. Види заходів професійного навчання бухгалтерів (участь у семінарах, конференціях, безперервне професійне навчання (CPD) тощо). Л2.35. Склад і вимоги міжнародних і вітчизняних зовнішніх сертифікаційних програм професійних бухгалтерів (ACCA, CIMA, IPFM, IFA, CPA, CAP/CIPA та інші)</p>
<p>V. Опис трудових функцій.</p>	<p>Дублювання формулювань у блоках результатів навчання Частина знань і навичок повторюється дослівно в різних функціональних блоках (наприклад, робота з первинними документами в А1, А2, А3). Можна винести до єдиного переліку “базових компетентностей” і потім не дублювати.</p>	Негробов І. М.	Не враховано	<p>Відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення професійних стандартів робоча група визначає результати навчання (знання, уміння/навички, комунікацію, відповідальність і автономію), необхідні для оволодіння відповідною компетентністю для виконання відповідної трудової функції. У свою чергу для виконання різних трудових функцій можуть використовуватися одні й ті ж знання і уміння (навички), оскільки саме через них і забезпечується розкриття компетентності і відповідної трудової дії.</p>